

Englantilainen kirja suomalaisista.

Lontoon yliopistoon kuuluvan slaavilaisten ja itäeurooppalaisten opintojen koulun suomen kielen lehtori («Hon. Lecturer») R. E. BURNHAM julkaisi viime vuonna 90-sivuisen kirjasen *Who are the Finns?* (= Keitä ovat suomalaiset?). Tämä asiallinen ja pirteä teos on miellyttävä todistus siitä mielenkiinnosta, jota anglosaksilaisissakin piireissä jälleen alkaa herätä suomalais-ugrilaisia kansoja ja kieliä kohtaan.

Alkusanoissa tekijä tähdentää sitä merkitystä, mikä suomalais-ugrilaisella kielentutkimuksella saattaa olla yleensä kielitieteelle, mm. arjalaisien kielten tutkimukselle. Tämän jälkeen esitellään suomalais-ugrilaiset kansat ja kielet, luonnehditaan muutamia näiden kielten ominaispiirteitä, selostetaan kulttuurisanatutkimuksen merkitystä ja saavutuksia, pohditaan suomalais-ugrilaista alkuväestöä ja alkukotia koskevia ongelmia, tehdään selkoa suomalais-ugrilaisien kansojen ja kielten ryhmityksestä esihistoriallisen kehityksen tuloksena, tarkastellaan näiden kansojen rotukysymyksiä jne. Viimeinen luku käsittelee Suomen esihistoriaa. Ja loppusanoissa mm. esitellään Kalevalasta Väinämöisen ja Joukahaisen kilpailulaulanta. Tekijä huomauttaa, että suuri osa Kalevalan aineksesta on toista tuhatta vuotta vanhaa. Ja vaikkeivät myytit olekaan luotettavaa historian lähdeainesta, niin ne kuitenkin ovat osoituksena niiden sepittäjain käsityksistä, vakaumuksista ja arvioinneista. Näyttää siltä, että muinaiset suomalaiset runoniekat ovat oivaltaneet sen totuuden, että viisaus on mahtavampi kuin miekka.

Kirjan tekijä osoittaa paikoitellen melkoista asiantuntemusta. Hän on vakavasti yrittänyt tutustua suomalais-ugrilaiseen sekä kielitieteelliseen että esim. arkeologiseen kirjallisuuteen. Joskus kuitenkin täytyy ihmetellä hänen kannanottojaan, esim. kun hän sijoittaa suomalais-ugrilaisen alkukodin Kaukasokselle tai melkein pä kieltää suomalais-ugrilaisien ja samojedilaisten kielten sukulaisuuden eikä pidä todistettuna, että näillä kielillä olisi ollut yhteistä kantakieltä. Paasosen ja Setälän tutkimuksien ilmestymisen jälkeen ei tällaista enää luulisi mahdolliseksi. Yksityisiä erehdyksiäkin teoksesta voi löytää. S. 20 selitetään suom. *seinä* saaduksi ven. *стѣна* sanasta, s. 27 sanotaan, että *äiti* on liettualainen lainasana, s. 28 väitetään

samaa *kuningas* sanasta. S. 37 huomautetaan, että *hevon*en muistuttaa kovasti kreik. *hippos* sanaa ja on laina tuntemattomasta originaalista. Suom. *yksi* ja unk. *egy* sanat esitetään toistensa etymologisiksi vastineiksi s. 41. Lappalaisten kansallisnimeä *sabme* pidetään mahdollisena verrata *Suomi* sanaan, s. 68. Jne.

Teokseen liittyy Suomen kartta (v:n 1939 rajat) ja suomalais-ugrialaisten kansojen asuma-alojen kartta, kumpikin selvä ja havainnollinen.

Y. H. T.